

Μία εικόνα του Ευαγγελιστή Λουκά στη δωρεά Ζουμπουλάκη προς το Ελληνικό Δημόσιο

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Σε μια λιτή εκδήλωση στο Φετιχιέ Τζαμί, στη Ρωμαϊκή Αγορά των Αθηνών, παρουσία της Προέδρου της Δημοκρατίας Κατερίνας Σακελλαροπούλου, της Υπουργού Πολιτισμού Λίνας Μενδώνη και της Ασπασίας-Ελένης (Πέγκυς) Ζουμπουλάκη πραγματοποιήθηκε εχθές, Τρίτη 11 Φεβρουαρίου 2025, η τελετή παράδοσης 178 αρχαίων αντικειμένων και μίας εικόνας του Ευαγγελιστή Λουκά, μέρος της δωρεάς της κ. Ζουμπουλάκη, που αριθμεί σε σύνολο 6.099 κινητών μνημείων, προς το Ελληνικό Δημόσιο, προκειμένου αυτά να ενταχθούν στις συλλογές των δημοσίων μουσείων.

Σε συνέχεια της απόφασης αποδοχής της δωρεάς, η Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και

Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών σε συνεργασία με την Διεύθυνση Μουσείων Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του ΥΠΠΟ, ανέλαβε την διαδικασία επιλογής των αντικειμένων και απόδοσής τους στις Εφορείες Αρχαιοτήτων και τα Μουσεία της Χώρας, βάσει της αρχαιολογικής τεκμηρίωσης της προέλευσης τους. Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Βοιωτίας, ταύτισε με βάση τεχνοτροπικά χαρακτηριστικά 178 αρχαία αντικείμενα ως προϊόντα βοιωτικών εργαστηρίων, και αποδέχθηκε τη δωρεά τους, ενώ μαζί τους περιέρχεται και μία εικόνα του Ευαγγελιστή Λουκά, καθώς συνδέεται με την περιοχή της Θήβας.

Αρχαία αντικείμενα από τη δωρεά Ζουμπουλάκη

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη δήλωσε:

«Σήμερα είναι μια πολύ σημαντική ημέρα καθώς η κ. Πέγκυ Ζουμπουλάκη αποφάσισε να δωρίσει στο Ελληνικό Δημόσιο τη συλλογή της, αποτελούμενη από περισσότερα από 6.000 αντικείμενα αρχαίας ελληνικής τέχνης προερχόμενα από όλη την Ελλάδα. Σήμερα, σε μία πολύ σεμνή τελετή, έγινε η επίσημη αποδοχή της δωρεάς αυτής από το Ελληνικό Κράτος. Η συμπεριφορά της κ. Ζουμπουλάκη

αποτελεί ένα παράδειγμα προς μίμηση καθώς όλοι οι συνειδητοποιημένοι πολίτες οι οποίοι είναι συλλέκτες αρχαιοτήτων εντέλει πρέπει να αποδίδουν τις συλλογές τους εκεί που πραγματικά ανήκουν: στην Ελλάδα και στον ελληνικό λαό».

Τα αντικείμενα χρονολογούνται από τη Μυκηναϊκή περίοδο έως τους Κλασικούς χρόνους. Πρόκειται για τμήματα από πήλινες μυκηναϊκές λάρνακες με εικονιστικές παραστάσεις, ειδώλια σχήματος Ψ και Φ, ψευδόστομους αμφορίσκους, πρόχους, κύπελλα, αλάβαστρα, κύλικες, υδρίες και πυξίδες με γραμμική κυρίως διακόσμηση, που χρονολογούνται από τον 15ο έως τον 13ο αι. π.Χ. Τα ολιγάριθμα αγγεία Υστερο-γεωμετρικών χρόνων (8ος αι. π.Χ.) φέρουν γραμμική διακόσμηση, συχνά σε συνδυασμό με εικονιστική διακόσμηση πτηνών και ασπίδων. Στους Αρχαϊκούς (7ος-6ος αι. π.Χ.) και Κλασικούς χρόνους (5ος-4ος αι. π.Χ.) χρονολογείται σειρά σανιδόμορφων γυναικείων ειδωλίων με χρωματικό διάκοσμο, καθώς και ειδώλια ένθρονων ή όρθιων γυναικείων μορφών με την χαρακτηριστική βοιωτική κόμμωση και γυμνών ανδρικών μορφών. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν ένα ειδώλιο βοσκού με φρυγικό πίλο και ένα ειδώλιο καθήμενης παιδικής μορφής, στον τύπο του 'λατρευτού του ναού' (5ος αι. π.Χ.). Δείγματα του μελανόμορφου ρυθμού απαντούν σε ληκύθους, κύλικες και σε σκύφους, με παραστάσεις διονυσιακών και μουσικών σκηνών, προετοιμασίας τεθρίππου και κωμαστών. Οι ανθεμωτές, μελανόγραφες κύλικες και οι μελαμβαφείς κάνθαροι με ψηλό πόδι, αποτελούν εξαιρετικά δείγματα των βοιωτικών εργαστηρίων των Κλασικών χρόνων. Η εικόνα είναι έργο επτανησιακού εργαστηρίου του 17ου αιώνα, που φέρει παράσταση του ευαγγελιστή Λουκά, ο οποίος συνδέεται με την περιοχή της Θήβας, όπως προκύπτει από τις αγιολογικές πηγές και τα ανασκαφικά ευρήματα.

Δωρεά Ζουμπουλάκη στο ελληνικό δημόσιο

Τα αντικείμενα προέρχονται από το απόθεμα του παλαιού αρχαιοπωλείου του Θεόδωρου Ζουμπουλάκη, το οποίο μετά το θάνατό του, το 1963, και μέχρι το 1982, ανέλαβε ο γιός του Αναστάσιος Ζουμπουλάκης. Το 1982 τα αντικείμενα μεταβιβάστηκαν στην Πέγκυ Ζουμπουλάκη μέσω πώλησης. Με διαδοχικές αποφάσεις του Υπουργείου Πολιτισμού, το 1988, 1989 και 1991, αναγνωρίστηκε η κατοχή των αντικειμένων στην Πέγκυ Ζουμπουλάκη και η δυνατότητα εκποίησής τους. Παράλληλα, αποφασίστηκε η αγορά από το Δημόσιο των πλέον σημαντικότερων από κάθε περίοδο που ανέρχονταν στα 1111 αντικείμενα. Ωστόσο δεν προχώρησε η αγορά τους από το Δημόσιο και τα αντικείμενα αυτά παρέμειναν στην κατοχή της δωρήτριας μαζί με τα υπόλοιπα, καθώς η ίδια δεν προχώρησε, παρά τη σχετική άδεια, στην εκποίησή τους.

Στη τελετή παραβρέθηκαν η Προϊσταμένη Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και

Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών, Βασιλική Παπαγεωργίου, η Προϊσταμένη Διεύθυνσης Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, Έλενα Κουντούρη, η Προϊσταμένη Διεύθυνσης Μουσείων Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, Νικολέττα Σαραγά, η Προϊσταμένη της ΕΦΑ Βοιωτίας, Αλεξάνδρα Χαραμή και υπηρεσιακά στελέχη του ΥΠΠΟ.

Λίνα Μενδώνη, Κατερίνα Σακελλαροπούλου, Πέγκυ Ζουμπουλάκη